

תכנית "נשים חונכות לזכויות" והקליניקה לפמיניזם משפטי

עו"ד דנה מירטנבאום, ד"ר נווה רימלט, גב' אודט פלאח, גב' נני בלס

מודל ייחודי של קליניקה משפטית המחנכת דור אחר של משפטניות/ים ומנהיגות חברתית ומשנה את השיח המשפטי, תוך יצירת מודל חדשני להנעת שינוי חברתי

התכנית משמיעה **קולותיהן של נשים שאינן נשמעות** בישראל. במהלך התכנית מקבלות נשים מנהיגות, "חונכות לזכויות", יהודיות, שאינן יהודיות וערביות, כלים להנעת שינוי חברתי בקהילותיהן. אליהן חוברות/ים סטודנטיות/ים למשפטים המקבלות גם הן הכשרה לעריכת שינוי חברתי. ביחד, הן מקימות פרויקטים הנאבקים למען השמעת אותם קולות. המשתתפות/ים נחשפות/ים **לתכנים משפטיים** שונים, **כלים לעבודת שטח** והנחייה לפיתוח **מנהיגות פמיניסטית והעצמה**. במקביל לעבודת השטח, משתתפות/ים הסטודנטיות/ים בקורס אקדמי, בסופו מוגשת עבודת סמינר. בסמינר נערך דיון מעמיק וביקורתי בתיאוריות פמיניסטיות שונות ובהשפעתן על פיתוח השיח הפמיניסטי. כן, מועלות סוגיות פמיניסטיות מתקדמות ואקטואליות ונעשה חיבור בין **התיאוריה לאקטיביזם**, תוך שימת דגש על בעיות מרכזיות בהעצמה והחלשה של נשים

זהו מודל ייחודי ראשוני מסוגו בעולם מכמה היבטים:

הפיכת הקהילה לחלק אינטגרלי מהאקדמיה - הסטודנטיות/לוקחות חלק פעיל בפעילות שטח בתוך הקהילה, החונכות מוכשרות ופועלות מתוך האוניברסיטה והופכות אותה לסוכנות לשינוי חברתי.
מודל חינוכי משפטי קליני ראשוני מסוגו בעולם - שימוש בעקרונות חינוכיים חלוציים בעולם האקדמיה. **עבודה קלינית רוחבית** המלמדת את מהי "**עריכת דין אחרת**". חינוך עורכיות/ות דין לעתיד כשליחיות/ות ציבור. לימוד חשיבת עומק ונמתן כלים לעריכת דין ביקורתי המודעת להשפעות החיצוניות על המשפט.
שינוי השיח המשפטי האקדמי - שינוי סדר היום האקדמי ויצירת עולם תכנים חדש. העלאת נושאים חברתיים אקטואליים בוערים ושבירת מסגרת הניתוח הפורמאלי של החוק. כתיבה אקדמית חדשה הבוחנת את החוק במבחן המציאות.
מודל חדשני של הנעת שינוי חברתי - מודל לשינוי חברתי רב כיווני, שפועל בקהילות ובתוך הזרם המרכזי של החברה הישראלית.

הנושאים בהם עוסקים הפרויקטים:

שיקום נשים בזנות
רצח על כבוד המשפחה
"בית עדה"-זכויות נשים אתיופיות
אקו-פמיניזם
נישואי קטינות
זכויות נשים בעלות מוגבלויות
השכלה גבוהה לנשים ערביות (דרוזיות)
הנגשת בתי המשפט לענייני משפחה
מעמד נשים גרושות בקהילה הדרוזית

עקרונות מנחים:

רישיות ושינופי פעולה עם החברה האזרחית והממסד
עיבוד רגשי
מנהיגות
מידול (modeling)
הנחיית קבוצות ומתן דגש למסגרת (setting)
ניהול קונפליקטים ופתרון סכסוכים
חונכות (mentoring)
רב תרבותיות (קולות רבים)
Feminizing the mainstream
איתור תופעות רוחב והגדרת בעיות שאין להן שם

שנת פעילות אחת לדוגמא:

1. קורס "חונכות לזכויות" (יולי-אוקטובר).
2. הכנה לעבודת שטח והכשרה כסוכנות שינוי חברתי (סמסטר א')
3. עבודת שטח - פמיניזם משפטי יישומי (סמסטר ב')
4. ליווי המשך - המשך פעילות של החונכות בתוך פרויקטים שהוקמו (מיוני ואילך)